

Anàlisi taxonòmica de dissenys curriculars (III):

Síntesi de continguts de l'àrea d'Educació física a l'Educació primària (reforma de 2007)

**Anàlisi taxonòmica de dissenys curriculars (III):
Síntesi de continguts de l'àrea d'Educació física a l'Educació
primària (reforma de 2007)**

Antonio D. Galera (15 de maig de 2012)

ÍNDIX:

Metodologia	1
Fase 3: Identificació d'enunciacions	5
Fase 4: Agrupació estructural d'enunciacions	13
Fase 5: Nova equiparació d'enunciacions.....	23
Conclusions	33

Com citar / How to refer to:

Galera Pérez, Antonio D. (2012). *Anàlisi taxonòmica de dissenys curriculars (III): Síntesi de continguts de l'àrea d'Educació física a l'Educació primària (reforma de 2007)*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, DDD. Disponible a <https://ddd.uab.cat/record/130639>.

Anàlisi taxonòmica de dissenys curriculars (III):

Síntesi de continguts de l'àrea d'Educació física a l'Educació primària (reforma de 2007)

Antonio D. Galera (15 de maig de 2012)

A l'article anterior hem vist el resultat d'aplicar el mètode d'anàlisi taxonòmica als continguts de l'àrea d'Educació física del disseny curricular de l'Educació primària a Catalunya de 2007.¹

En aquest veurem el procés de síntesi estructural que en culminaria l'anàlisi amb l'obtenció d'una matriu per a la seva aplicació a l'ensenyament o per a la comparació amb d'altres dissenys, contemporanis o anteriors.

Metodologia

Aquesta etapa de síntesi és més aviat mecànica, car consta de sis fases ben senzilles, que en essència són una redistribució de les enunciacions de la taxonomia curricular dins d'una taxonomia estructural; les dues primeres fases són preparatòries per a les quatre següents:

- Fase 1: Assignació de claus de blocs curriculars
- Fase 2: Realització de plantilla estructural
- Fase 3: Identificació d'enunciacions
- Fase 4: Agrupació estructural d'enunciacions
- Fase 5: Nova equiparació d'enunciacions
- Fase 6: Nova prelación i identificació d'enunciacions mancants.

Fase 1: Assignació de claus de blocs curriculars

Fem una llista amb les denominacions dels blocs en que són agrupats els continguts i n'assignem una clau inequívoca a cada bloc, idealment, de dos o tres lletres; com que a l'exemple que estem estudiant, el disseny curricular de l'Educació primària de 2007, els blocs de l'àrea d'Educació física són iguals per als tres cicles, les claus en seran també iguals:

El cos: imatge i percepció	= CIP
Habilitats motrius i qualitats físiques bàsiques	= HM
Activitat física i salut	= AFS
Expressió corporal	= EC
El joc	= JC
Connexions amb altres àrees	= CAA

¹ Font: Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària [DED] (DOG 4915, de 29.6.2007, pàgs. 21822-21870).

Fase 2: Realització de plantilles estructurals

Referides a les taxonomies utilitzades a l'etapa d'anàlisi, en el cas que estem estudiant hem distingit dues, una referida a l'estructura de la motricitat, on hem situat els continguts psicopedagògics procedimentals i conceptuals, i altra, referida a continguts actitudinals.

Per a la plantilla de la motricitat, fem una matriu on les columnes són els tres cicles en què són desglossats els continguts curriculars i les fileres, les **categories i factors estructurals** de la motricitat que hem utilitzat a l'etapa d'anàlisi,² i que en l'estudi podrem desglossar en les matrius parcials següents:

Conductes psicomotrius

Capacitats motrius (habilitats motrius i qualitats físiques)

Conductes sòciomotrius: Expressió corporal

Conductes sòciomotrius: Joc i esport.

Afegirem a més una matriu amb els continguts curriculars no definits estructuralment.

Pel que fa als **continguts actitudinals**, utilitzarem en principi dos tipus de plantilles:

a) Una aplegarà totes les enunciacions globals desglossades a l'etapa d'anàlisi en diversos blocs curriculars.

b) En plantilles separades aplegarem les que hem identificat específicament a alguns blocs curriculars, com ara l'Expressió corporal i el Joc, que en desglossarem a part dels de més atesa la importància enunciativa en nombre i varietat que tenen dins el currículum.

Fase 3: Identificació d'enunciacions

Consisteix a identificar cada enunciació amb la clau que n'indiqui el bloc curricular de procedència, per tal de poder posteriorment treure-les de les matrius obtingudes a l'etapa d'anàlisi tot conservant-ne el coneixement del seu origen. Col·locarem aquesta clau entre claudators al final del text de l'enunciació.

Així mateix, com que a la fase següent haurem de extreure les enunciacions de llurs matrius curriculars per traspasar-les a les estructurals, amb la qual cosa s'engruparan enunciacions de diferents procedències curriculars en un mateix destí d'estructural, traspassarem el número amb què hem identificat cada enunciació a l'origen i li afegirem a continuació de la clau corresponent, per tal de conservar-ne el coneixement complet de la procedència, el que podríem anomenar "traçabilitat" de les enunciacions.

Fase 4: Agrupació estructural d'enunciacions

Cada enunciació de les matrius curriculars és traspassada a la cel·la més adient de la matriu estructural, en l'ordre de cada bloc curricular, de tal manera que s'agrupen progressivament dins d'una mateixa cel·la estructural totes les enunciacions procedents de les cel·les curriculars amb igual caracterització estructural, sigui quin sigui el seu bloc curricular d'origen.

² Galera Pérez, A.D., 2013, "Conductas y capacidades. Elementos estructurales de la motricidad humana", *Lecturas: Educación Física y Deportes*, EFDeportes.com, Revista Digital [ISSN 1514-3465] (www.efdeportes.com). Buenos Aires, Año 18, Nº 179 (abril de 2013), Nº 180 (maig de 2013), y Nº 181 (juny de 2013).

En el procés no inclourem les enunciacions mancants (caracteritzades amb '????' en l'etapa d'anàlisi), però si les abstractes o inadequades (idem, '[??]').

És aquesta una fase molt interessant del procés, car ens permet adonar-nos de possibles reiteracions estructurals de les enunciacions curriculars, com tindrem ocasió de veure.

Fase 5: Nova equiparació d'enunciacions

L'agrupació estructural que hem fet en la fase anterior pot fer palesa l'existència de reiteracions més o menys literals d'una o diverses enunciacions, distribuïdes originàriament entre dos o més blocs curriculars, que en ser agrupades estructuralment n'evidencien, potser un cop més, la possible manca d'equiparació global.

Cal novament fer-ne una equiparació que sintetitzi les enunciacions, en dos sentits:

- a) Ficar en la mateixa línia les que s'assemblen o són iguals d'un cicle a l'altre, amb el mateix mètode que varem utilitzar a l'etapa d'anàlisi del disseny curricular;
- b) Aplegar dins de cada cicle (columna) les enunciacions semblants procedents de blocs curriculars diferents.

Amb aquesta fase n'obtidrem el producte cercat: una redefinició de les enunciacions curriculars a la mira de la seva estructura taxonòmica, que ara pot ser comparada amb d'altres dissenys curriculars, contemporanis o anteriors.

Fase 6: Nova prelació i nova identificació d'enunciacions mancants

Aquesta fase és opcional, en cas que la persona Professora desitgi utilitzar la taxonomia estructural com a eix de la seva programació.

Consisteix, com ja sabem, a donar prioritat a les enunciacions explícites del disseny curricular i a identificar-hi possibles mancances, sempre, no cal dir-ho, sota aquesta nova perspectiva estructural.

A les pàgines que segueixen reflectirem els processos de les fases 3 a 5 suara definides, aplicades al disseny curricular de 2007 de l'àrea d'Educació física que estem estudiant, corresponent a l'Educació primària.

Les claus que hi poden aparèixer són les mateixes que als articles anteriors, és a dir:

Continguts estructurals:

PM	<u>Conductes psicomotrius:</u>	SM	<u>Conductes sòciomotrius:</u>
CC	Consciència corporal	EC	Expressió corporal
AP	Actitud postural	JM	Joc motor
LAT	Lateralitat	DT	Esport.
EQ	Equilibri		<u>Altres:</u>
RES	Respiració	HMB	Habilitats motrius.
REL	Relaxació	CF	Qualitats físiques.
E/T	Estructuració espàcio-temporal.	AVN	Actituds, valors i normes.

Continguts psicopedagògics:

P	Procediments	A	Hàbits afectius
C	Conceptes	S	Hàbits socials.

A més, a cada matriu poden aparèixer les valoracions didàctiques següents:

?= tipologia estructural indiferenciada.

[??]= enunciació abstracta o inadequada al cicle.

enunciació **prioritària** en cas de carència de temps per desenvolupar-les totes.

Fase 3: Identificació d'enunciacions

És aquesta una fase merament mecànica: Dins de cada bloc, afegim al final de cada enunciació una clau indicativa del bloc curricular de procedència, i traspassem el número d'enunciació del davant al final.

Aixó ens permetrà conservar l'itinerari de procedència enunciativa ("traçabilitat" de cada enunciació).

[Bloc 1.] El cos: imatge i percepció (CIP)

Cicle inicial				Cicle mitjà	Cicle superior
PM	CC	P	Vivència del propi cos en situacions referents a la tensió, la relaxació i la respiració. [CIP1]	Adequació de la consciència i control del cos en relació amb la tensió, la relaxació i la respiració.[??] [CIP2]	Domini de la consciència i control del cos en repòs i en moviment. [CIP2] Aplicació del control tònic i de la respiració al control motor. [??] [CIP3]
		C	Experimentació i exploració de diferents sensacions. [CIP3]	Representació del propi cos i el dels altres. [CIP3]	Utilització adequada de la discriminació selectiva dels estímuls i de l'anticipació perceptiva. [??] [CIP5]
	C	Discriminació de diferents sensacions. [CIP3]			
	AP	P	Experimentació del cos en postures corporals diferents. [CIP2]		
		C		Adequació de la postura a les diferents necessitats expressives i motrius. [??] [CIP4]	Adequació de la postura a les necessitats expressives i motrius de forma econòmica i equilibrada. [??] [CIP4]
	LAT	P	Afirmació [??] de la lateralitat. [CIP4]		Execució de moviments amb certa dificultat amb els segments corporals no dominants. [CIP6]
	EQ	P	Experimentació de situacions d'equilibri i desequilibri. [CIP5]	Realització d'activitats en las que intervingui l'equilibri estàtic i dinàmic. [CIP5]	Adquisició del desenvolupament [??] de l'equilibri estàtic i dinàmic en situacions complexes. [CIP7]
E/T	P	Participació en situacions que provoquin la interacció entre espai i temps. [??] Percepció espai-temps. [CIP7]	Intervenció de l'organització espacio-temporal en el desenvolupament d'activitats físiques. [??] [CIP6]	Resolució de l'estructura de l'espai i del temps en accions i situacions motrius complexes. [??] [CIP8]	
HMB	P	Execució de diferents situacions que provoquin la coordinació de moviments. [??] [CIP6]			
AVN	A		Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres. [CIP7]	Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres. [CIP9]	
?	C		Descobriment dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment. [??] [CIP1]	Reconeixement dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment. [??] [CIP1]	

[Bloc 2.] Habilitats motrius i qualitats físiques bàsiques (HM)

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
HMB	P	Execució i control [??] d'habilitats motrius bàsiques. [HM1]	Execució de formes i possibilitats de moviment, ajustant i consolidant els elements fonamentals a l'execució de les habilitats motrius bàsiques. [??][HM1] Utilització eficaç de les habilitats bàsiques i específiques en medis i situacions conegudes i estables. [HM2]	Adaptació de l'execució de les habilitats motrius a entorns de pràctica de complexitat creixent, amb eficiència i creativitat. [??] [HM1]
CF	P		Consecució de la millora de les qualitats físiques bàsiques de forma genèrica i orientada a l'execució motriu en múltiples situacions. [??] [HM4]	Execució d'activitats de condicionament físic orientades a la millora de les habilitats motrius. [HM3]
AVN	A		Apreciació de l'esforç tant individual com col·lectiu en les activitats físiques. [HM7]	Valoració individual i col·lectiva del treball des del punt de vista motor. [??] [HM4]
	S	Disposició a participar en activitats diverses acceptant l'existència de diferències en el nivell d'habilitat. [HM3]	Disposició a participar en activitats diverses, acceptant les diferències individuals en el nivell de l'habilitat. [HM5]	Disposició a participar en activitats diverses, acceptant l'existència de diferències en el nivell de l'habilitat. [HM5]
?	P	Experimentació de diferents formes i possibilitats del moviment. [HM1] Participació de forma activa i autònoma en la resolució de problemes motors senzills. [??] [HM2]	Pràctica d'activitats físiques elaborades. [??] [HM6] Elaboració d'un control motor i domini corporal. [??] [HM3]	Adquisició d'un control motor i corporal previ a l'acció. [??] [HM2]

[Bloc 3.] Activitat física i salut (AFS)

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
CF	P		Pràctica habitual d'exercicis d'escalfament previs i control de l'esforç durant la realització de l'activitat física. [AFS3]	Prevenió de lesions en l'activitat física tot valorant la importància de l'escalfament, la dosificació de l'esforç i la recuperació. [AFS3]
?	P	Respecte per les normes d'ús de materials i espais en la pràctica d'activitat física. [AFS4]	Adopció de mesures bàsiques de seguretat en la pràctica de l'activitat física. [AFS2] Utilització dels materials i els espais d'acord amb unes normes. [AFS2]	Utilització de materials i espais, respectant les normes. [AFS4]
	C			Identificació de les pràctiques poc saludables. [AFS2]
AVN	A	Adquisició d'hàbits bàsics higiènics, alimentaris i posturals relacionats amb l'activitat física. [AFS2] Valoració de la relació entre l'activitat física i la salut i benestar. [AFS3]	Acceptació crítica de la pròpia realitat corporal i elaboració de l'autoimatge. [AFS1] Adquisició d'hàbits posturals i alimentaris saludables relacionats amb l'activitat física i la higiene corporal. [AFS1] Actitud favorable envers l'activitat física en relació amb la salut. [AFS4]	Adquisició dels hàbits de postura i alimentaris saludables i autonomia en la higiene personal. [AFS1] Valoració de l'activitat física per al manteniment i millora de la salut en el present i el futur. [AFS5]

[Bloc 4.] Expressió corporal (EC)

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
E/T	P	Sincronització del moviment amb pulsacions i estructures rítmiques senzilles. [EC2]	Adequació del moviment a estructures espacio-temporals. [??] [EC2]	
EC		Exploració i descobriment de les possibilitats expressives del cos i del moviment. [EC1]	Experimentació del cos i el moviment com instruments d'expressió i comunicació. [EC1]	Elaboració, participació i conscienciació de les possibilitats i recursos que ofereix el llenguatge corporal. [??] [EC1]
	P	Exploració de les possibilitats expressives amb objectes i materials. [EC5]	Utilització d'objectes i materials com a instruments d'expressió i comunicació. [EC4]	Utilització d'objectes i materials en la realització de dramatitzacions i en la construcció d'escenaris. [EC5]
		Participació en situacions que suposin comunicació corporal. [EC6]	Participació en la realització de balls, danses i coreografies senzilles. [EC6]	Composició individual i/o col·lectiva de moviments a partir d'estímul rítmics i musicals. [EC2]
			Participació en la creació i interpretació de situacions que suposin comunicació corporal. [EC5]	Participació en l'elaboració de balls i coreografies senzilles. [EC3]
	C		Expressió d'emocions i sentiments a través del cos, el gest i el moviment. [EC3]	Participació i respecte davant situacions que suposin comunicació corporal. [EC7]
				Expressió i comunicació de sentiments i emocions individuals i compartides a través del cos, el gest i el moviment. [EC4]
	A	Desinhibició en l'exteriorització d'emocions i sentiments a través del cos, el gest i el moviment. [EC3]		
		Experimentació del plaer que proporciona el treball d'expressió a través del propi cos. [EC4]		
		Valoració i reconeixement de les diferències en la manera d'expressar-se. [EC6]	Valoració i apreciació de les diferents formes d'expressar-se. [EC7]	Valoració crítica dels usos expressius del cos. [EC6]
	S			Valoració crítica dels usos comunicatius del cos. [EC6]

[Bloc 5.] El joc (JC)

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
JM	S	<p>Apreciació del joc com activitat comú a totes les cultures. [??] [JC1]</p> <p>Actuació amb comprensió i compliment de les normes del joc. [JC2]</p> <p>Valoració, reconeixement i respecte cap a les persones que participen en el joc. [JC3]</p> <p>Valoració del joc com a mitjà de relació amb els altres. [JC5]</p>	<p>Apreciació del joc com a element de la realitat social i cultural. [JC1]</p> <p>Acceptació i compliment de les normes del joc. [JC6]</p> <p>Reconeixement i valoració de les persones que participen en el joc. [JC5]</p> <p>Valoració del joc com a mitjà de relació. [JC8]</p>	<p>Consolidació del joc com a fenomen social i cultural. [JC1]</p> <p>Acceptació i respecte vers les normes i regles [del] joc. [JC5]</p> <p>Acceptació i respecte vers les persones que participen en el joc. [JC5]</p> <p>Valoració del joc com a mitjà de relació. [JC8]</p>
		<p>Confiança en les pròpies possibilitats i esforç personal en els jocs. [JC4]</p> <p>Valoració del joc com a mitjà de divertiment. [JC5]</p>	<p>Valoració de l'esforç en els jocs. [JC7]</p> <p>Valoració del joc com a mitjà de divertiment i d'ús del temps de lleure. [JC8]</p> <p>Actitud responsable en relació amb l'estratègia del joc. [??] [JC4]</p>	<p>Estimació de l'esforç personal i col·lectiu en els diferents tipus de joc al marge de les preferències i prejudicis. [JC7]</p> <p>Valoració del joc com a mitjà de divertiment i d'utilització satisfactori del temps de lleure. [JC8]</p> <p>Incorporació d'elements creatius en els jocs. [JC10]</p>
	P	<p>Experimentació dels diferents rols en el joc. [JC2]</p>	<p>Participació en diferents tipus de joc. [JC2]</p>	<p>Realització de jocs de diferents modalitats i de dificultat creixent. [JC2]</p> <p>Participació en la pràctica de jocs d'arreu del món. [JC9]</p> <p>Participació en jocs cooperatius i per a la pau. [JC11]</p>
			<p>Execució i descobriment de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació, l'oposició i la cooperació/oposició amb relació a les regles del joc. [JC3]</p> <p>Comprensió de les normes del joc. [JC6]</p>	<p>Promoció de l'ús adequat de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació, l'oposició i la cooperació/oposició. [JC4]</p> <p>Elaboració i compliment d'un codi de joc net. [JC6]</p>
	DT			<p>Pràctica d'habilitats bàsiques d'iniciació esportiva en situacions de joc. [JC3]</p>

[Bloc 6.] Connexions amb altres àrees (CAA)

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
E/T	P	Orientació en l'espai. [CAA1]	Representació espacio-temporal de les activitats físiques [??] [CAA2]	
EC	P	Descobriment de les possibilitats expressives del cos i el moviment. [CAA3]		Participació en l'elaboració de dramatitzacions. [CAA1] Participació en l'elaboració de balls i coreografies. [CAA3]
	C		Expressió d'emocions per mitjà del cos, el gest i el moviment. [CAA1]	
	S	Desinhibició en activitats comunicatives verbals i no verbals. [CAA5]		
JM	C	Interacció oral en el desenvolupament dels jocs. [CAA4]	Interacció oral en [el] desenvolupament dels jocs i les activitats. [CAA4] Comprensió de les normes dels jocs. [CAA5]	
?	P		Ús dels espais i materials d'acord amb unes normes. [CAA3]	
	C		Comprensió de les normes de les activitats. [CAA5]	Identificació de les pràctiques saludables. [CAA2]
AVN	A	Valoració de la relació entre activitat física i salut. [CAA2]		

Fase 4: Agrupació estructural d'enunciacions

És arribat el moment de transferir les enunciacions des de les matrius curriculars fins a les matrius estructurals. Per fer-ho, desglossarem els continguts estructurals identificats fins aquesta fase dins les matrius curriculars i els transposarem en les matrius següents: Conductes psicomotrius, Capacitats motrius (habilitats motrius i qualitats físiques), Conductes sòciomotrius (Expressió corporal), Conductes sòciomotrius (Joc i esport), i Continguts no identificats estructuralment. A n'aquestes matrius traspasarem només els continguts psicopedagògics procedimentals i conceptuals.

Pel que fa als continguts actitudinals, agruparem en matriu separada els que hem identificat en alguns blocs curriculars en què tenen presència destacada, com ara el d'Expressió corporal i el del Joc, i unificarem dins d'una altre els identificats en els de més blocs curriculars.

Conductes psicomotrius

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
CC	P	Vivència del propi cos en situacions referents a la tensió, la relaxació i la respiració. [CIP1] Experimentació i exploració de diferents sensacions. [CIP3]	Adequació de la consciència i control del cos en relació amb la tensió, la relaxació i la respiració.[??] [CIP2]	Domini de la consciència i control del cos en repòs i en moviment. [CIP2] Aplicació del control tònic i de la respiració al control motor. [??] [CIP3]
	C	Discriminació de diferents sensacions. [CIP3]	Representació del propi cos i el dels altres. [CIP3]	Utilització adequada de la discriminació selectiva dels estímuls i de l'anticipació perceptiva. [??] [CIP5]
AP	P	Experimentació del cos en postures corporals diferents. [CIP2]		
	C		Adequació de la postura a les diferents necessitats expressives i motrius. [??] [CIP4]	Adequació de la postura a les necessitats expressives i motrius de forma econòmica i equilibrada. [??] [CIP4]
LAT	P	Afirmació [??] de la lateralitat. [CIP4]		Execució de moviments amb certa dificultat amb els segments corporals no dominants. [CIP6]
EQ	P	Experimentació de situacions d'equilibri i desequilibri. [CIP5]	Realització d'activitats en las que intervingui l'equilibri estàtic i dinàmic. [CIP5]	Adquisició del desenvolupament [??] de l'equilibri estàtic i dinàmic en situacions complexes. [CIP7]
E/T	P	Participació en situacions que provoquin la interacció entre espai i temps. [??] Percepció espai-temps. [CIP7] Sincronització del moviment amb pulsacions i estructures rítmiques senzilles. [EC2] Orientació en l'espai. [CAA1]	Intervenció de l'organització espacio-temporal en el desenvolupament d'activitats físiques. [??] [CIP6] Adequació del moviment a estructures espacio-temporals. [??] [EC2] Representació espacio-temporal de les activitats físiques [??] [CAA2]	Resolució de l'estructura de l'espai i del temps en accions i situacions motrius complexes. [??] [CIP8]

Capacitats motrius

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
HMB	P	<p>Execució de diferents situacions que provoquin la coordinació de moviments. [??] [CIP6]</p> <p>Execució i control [??] d'habilitats motrius bàsiques. [HM1]</p>	<p>Execució de formes i possibilitats de moviment, ajustant i consolidant els elements fonamentals a l'execució de les habilitats motrius bàsiques. [??][HM1]</p> <p>Utilització eficaç de les habilitats bàsiques i específiques en medis i situacions conegudes i estables. [HM2]</p>	<p>Adaptació de l'execució de les habilitats motrius a entorns de pràctica de complexitat creixent, amb eficiència i creativitat. [??] [HM1]</p>
CF	P		<p>Consecució de la millora de les qualitats físiques bàsiques de forma genèrica i orientada a l'execució motriu en múltiples situacions. [??] [HM4]</p> <p>Pràctica habitual d'exercicis d'escalfament previs i control de l'esforç durant la realització de l'activitat física. [AFS3]</p>	<p>Execució d'activitats de condicionament físic orientades a la millora de les habilitats motrius. [HM3]</p> <p>Prevenició de lesions en l'activitat física tot valorant la importància de l'escalfament, la dosificació de l'esforç i la recuperació. [AFS3]</p>

Conductes sòciomotrius: Expressió corporal

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
EC	P	Exploració i descobriment de les possibilitats expressives del cos i del moviment. [EC1]	Experimentació del cos i el moviment com instruments d'expressió i comunicació. [EC1]	Elaboració, participació i conscienciació de les possibilitats i recursos que ofereix el llenguatge corporal. [??] [EC1] Utilització d'objectes i materials en la realització de dramatitzacions i en la construcció d'escenaris. [EC5] Composició individual i/o col·lectiva de moviments a partir d'estímul rítmics i musicals. [EC2] Participació en l'elaboració de balls i coreografies senzilles. [EC3] Participació i respecte davant situacions que suposin comunicació corporal. [EC7] Participació en l'elaboració de balls i coreografies. [CAA3] Participació en l'elaboració de dramatitzacions. [CAA1]
		Exploració de les possibilitats expressives amb objectes i materials. [EC5]	Utilització d'objectes i materials com a instruments d'expressió i comunicació. [EC4]	
		Participació en situacions que suposin comunicació corporal. [EC6]	Participació en la realització de balls, danses i coreografies senzilles. [EC6] Participació en la creació i interpretació de situacions que suposin comunicació corporal. [EC5]	
		Descobrimet de les possibilitats expressives del cos i el moviment. [CAA3]		
	C		Expressió d'emocions i sentiments a través del cos, el gest i el moviment. [EC3]	Expressió i comunicació de sentiments i emocions individuals i compartides a través del cos, el gest i el moviment. [EC4]
			Expressió d'emocions per mitjà del cos, el gest i el moviment. [CAA1]	

Conductes sòciomotrius: Joc i esport

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
JM	P	Experimentació dels diferents rols en el joc. [JC2]	Participació en diferents tipus de joc. [JC2]	Realització de jocs de diferents modalitats i de dificultat creixent. [JC2] Participació en la pràctica de jocs d'arreu del món. [JC9] Participació en jocs cooperatius i per a la pau. [JC11]
	C	Interacció oral en el desenvolupament dels jocs. [CAA4]	Execució i descobriment de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació, l'oposició i la cooperació/oposició amb relació a les regles del joc. [JC3] Comprensió de les normes del joc. [JC6] Interacció oral en [el] desenvolupament dels jocs i les activitats. [CAA4] Comprensió de les normes dels jocs. [CAA5]	Promoció de l'ús adequat de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació, l'oposició i la cooperació/oposició. [JC4] Elaboració i compliment d'un codi de joc net. [JC6]
DT	P			Pràctica d'habilitats bàsiques d'iniciació esportiva en situacions de joc. [JC3]

Continguts estructurals indefinits

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
?	P	<p>Experimentació de diferents formes i possibilitats del moviment. [HM1]</p> <p>Participació de forma activa i autònoma en la resolució de problemes motors senzills. [??] [HM2]</p>	<p>Pràctica d'activitats físiques elaborades. [??] [HM6]</p> <p>Elaboració d'un control motor i domini corporal. [??] [HM3]</p> <p>Adopció de mesures bàsiques de seguretat en la pràctica de l'activitat física. [AFS2]</p> <p>Utilització dels materials i els espais d'acord amb unes normes. [AFS2]</p> <p>Ús dels espais i materials d'acord amb unes normes. [CAA3]</p>	<p>Adquisició d'un control motor i corporal previ a l'acció. [??] [HM2]</p> <p>Utilització de materials i espais, respectant les normes. [AFS4]</p>
	C		<p>Descobriments dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment. [??] [CIP1]</p> <p>Comprensió de les normes de les activitats. [CAA5]</p>	<p>Reconeixement dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment. [??] [CIP1]</p> <p>Identificació de les pràctiques poc saludables. [AFS2]</p> <p>Identificació de les pràctiques saludables. [CAA2]</p>

Continguts actitudinals de l'expressió corporal i del joc

Cicle inicial		Cicle mitjà	Cicle superior
EC	A	Desinhibició en l'exteriorització d'emocions i sentiments a través del cos, el gest i el moviment. [EC3] Experimentació del plaer que proporciona el treball d'expressió a través del propi cos. [EC4] Valoració i reconeixement de les diferències en la manera d'expressar-se. [EC6]	Valoració i apreciació de les diferents formes d'expressar-se. [EC7] Valoració crítica dels usos expressius del cos. [EC6]
	S	Desinhibició en activitats comunicatives verbals i no verbals. [CAA5]	Valoració crítica dels usos comunicatius del cos. [EC6]
JM	S	Apreciació del joc com activitat comú a totes les cultures. [??] [JC1] Actuació amb comprensió i compliment de les normes del joc. [JC2] Valoració, reconeixement i respecte cap a les persones que participen en el joc. [JC3] Valoració del joc com a mitjà de relació amb els altres. [JC5]	Apreciació del joc com a element de la realitat social i cultural. [JC1] Acceptació i compliment de les normes del joc. [JC6] Reconeixement i valoració de les persones que participen en el joc. [JC5] Valoració del joc com a mitjà de relació. [JC8] Consolidació del joc com a fenomen social i cultural. [JC1] Acceptació i respecte vers les normes i regles [del] joc. [JC5] Acceptació i respecte vers les persones que participen en el joc. [JC5] Valoració del joc com a mitjà de relació. [JC8]
	A	Confiança en les pròpies possibilitats i esforç personal en els jocs. [JC4] Valoració del joc com a mitjà de divertiment. [JC5]	Valoració de l'esforç en els jocs. [JC7] Valoració del joc com a mitjà de divertiment i d'ús del temps de lleure. [JC8] Actitud responsable en relació amb l'estratègia del joc. [??] [JC4] Estimació de l'esforç personal i col·lectiu en els diferents tipus de joc al marge de les preferències i prejudicis. [JC7] Valoració del joc com a mitjà de divertiment i d'utilització satisfactori del temps de lleure. [JC8] Incorporació d'elements creatius en els jocs. [JC10]

Continguts actitudinals globals

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
AVN	A	<p>Adquisició d'hàbits bàsics higiènics, alimentaris i posturals relacionats amb l'activitat física. [AFS2]</p> <p>Valoració de la relació entre l'activitat física i la salut i benestar. [AFS3]</p> <p>Valoració de la relació entre activitat física i salut. [CAA2]</p>	<p>Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres. [CIP7]</p> <p>Apreciació de l'esforç tant individual com col·lectiu en les activitats físiques. [HM7]</p> <p>Acceptació crítica de la pròpia realitat corporal i elaboració de l'autoimatge. [AFS1]</p> <p>Adquisició d'hàbits posturals i alimentaris saludables relacionats amb l'activitat física i la higiene corporal. [AFS1]</p> <p>Actitud favorable envers l'activitat física en relació amb la salut. [AFS4]</p>	<p>Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres. [CIP9]</p> <p>Valoració individual i col·lectiva del treball des del punt de vista motor. [??] [HM4]</p> <p>Adquisició dels hàbits de postura i alimentaris saludables i autonomia en la higiene personal. [AFS1]</p> <p>Valoració de l'activitat física per al manteniment i millora de la salut en el present i el futur. [AFS5]</p>
	S	Disposició a participar en activitats diverses acceptant l'existència de diferències en el nivell d'habilitat. [HM3]	Disposició a participar en activitats diverses, acceptant les diferències individuals en el nivell de l'habilitat. [HM5]	Disposició a participar en activitats diverses, acceptant l'existència de diferències en el nivell de l'habilitat. [HM5]

Fase 5: Nova equiparació d'enunciacions

Un cop obtingudes les noves matrius, ara ja estructurals i no pas curriculars, hi fem una nova equiparació, per tal de sintetitzar les possibles enunciacions reiterades o desglossades originàriament entre dos o més blocs curriculars.

Repetirem les matrius de la fase anterior, tot sintetitzant-hi les enunciacions en dos sentits:

- a) Fiquem en la mateixa línia les que s'assemblen o són iguals d'un cicle a l'altre, amb el mateix mètode que hem utilitzat a l'etapa d'anàlisi;
- b) Apleguem dins de cada cicle (columna) les enunciacions semblants procedents de blocs curriculars diferents.

Potser algunes matrius no experimentaran cap variació després d'aplicar-hi aquesta fase. En tot cas, quan hi hagin enunciacions de blocs diferents que coincideixin, és a dir, siguin reiteratives, fet que només es pot veure clarament en aquesta fase, ho ressaltarem mitjançant un requadre que les uneixi:

Enunciacions reiteratives

Conductes psicomotrius

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
CC	P	Vivència del propi cos en situacions referents a la tensió, la relaxació i la respiració. [CIP1] Experimentació i exploració de diferents sensacions. [CIP3]	Adequació de la consciència i control del cos en relació amb la tensió, la relaxació i la respiració.[??] [CIP2]	Domini de la consciència i control del cos en repòs i en moviment. [CIP2] Aplicació del control tònic i de la respiració al control motor. [??] [CIP3]
	C	Discriminació de diferents sensacions. [CIP3]	Representació del propi cos i el dels altres. [CIP3]	Utilització adequada de la discriminació selectiva dels estímuls i de l'anticipació perceptiva. [??] [CIP5]
AP	P	Experimentació del cos en postures corporals diferents. [CIP2]		
	C		Adequació de la postura a les diferents necessitats expressives i motrius. [??] [CIP4]	Adequació de la postura a les necessitats expressives i motrius de forma econòmica i equilibrada. [??] [CIP4]
LAT	P	Afirmació [??] de la lateralitat. [CIP4]		Execució de moviments amb certa dificultat amb els segments corporals no dominants. [CIP6]
EQ	P	Experimentació de situacions d'equilibri i desequilibri. [CIP5]	Realització d'activitats en las que intervingui l'equilibri estàtic i dinàmic. [CIP5]	Adquisició del desenvolupament [??] de l'equilibri estàtic i dinàmic en situacions complexes. [CIP7]
E/T	P	Participació en situacions que provoquin la interacció entre espai i temps. [??] Percepció espai-temps. [CIP7] Sincronització del moviment amb pulsacions i estructures rítmiques senzilles. [EC2] Orientació en l'espai. [CAA1]	Intervenció de l'organització espacio-temporal en el desenvolupament d'activitats físiques. [??] [CIP6] Adequació del moviment a estructures espacio-temporals. [??] [EC2] Representació espacio-temporal de les activitats físiques [??] [CAA2]	Resolució de l'estructura de l'espai i del temps en accions i situacions motrius complexes. [??] [CIP8]

Capacitats motrius

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
HMB	P	<p>Execució de diferents situacions que provoquin la coordinació de moviments. [??] [CIP6]</p> <p>Execució i control [??] d'habilitats motrius bàsiques. [HM1]</p>	<p>Execució de formes i possibilitats de moviment, ajustant i consolidant els elements fonamentals a l'execució de les habilitats motrius bàsiques. [??][HM1]</p> <p>Utilització eficaç de les habilitats bàsiques i específiques en medis i situacions conegudes i estables. [HM2]</p>	<p>Adaptació de l'execució de les habilitats motrius a entorns de pràctica de complexitat creixent, amb eficiència i creativitat. [??] [HM1]</p>
CF	P		<p>Consecució de la millora de les qualitats físiques bàsiques de forma genèrica i orientada a l'execució motriu en múltiples situacions. [??] [HM4]</p> <p>Pràctica habitual d'exercicis d'escalfament previs i control de l'esforç durant la realització de l'activitat física. [AFS3]</p>	<p>Execució d'activitats de condicionament físic orientades a la millora de les habilitats motrius. [HM3]</p> <p>Prevenió de lesions en l'activitat física tot valorant la importància de l'escalfament, la dosificació de l'esforç i la recuperació. [AFS3]</p>

Conductes sòciomotrius: Expressió corporal

Enunciacions reiteratives

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
EC	P	<p>Exploració i descobriment de les possibilitats expressives del cos i del moviment. [EC1]</p> <p>Descobriment de les possibilitats expressives del cos i el moviment. [CAA3]</p>	<p>Experimentació del cos i el moviment com instruments d'expressió i comunicació. [EC1]</p>	
		<p>Exploració de les possibilitats expressives amb objectes i materials. [EC5]</p>	<p>Utilització d'objectes i materials com a instruments d'expressió i comunicació. [EC4]</p>	<p>Elaboració, participació i conscienciació de les possibilitats i recursos que ofereix el llenguatge corporal. [??] [EC1]</p> <p>Utilització d'objectes i materials en la realització de dramatitzacions i en la construcció d'escenaris. [EC5]</p> <p>Composició individual i/o col·lectiva de moviments a partir d'estímul rítmics i musicals. [EC2]</p>
		<p>Participació en situacions que suposin comunicació corporal. [EC6]</p>	<p>Participació en la realització de balls, danses i coreografies senzilles. [EC6]</p> <p>Participació en la creació i interpretació de situacions que suposin comunicació corporal. [EC5]</p>	<p>Participació en l'elaboració de balls i coreografies senzilles. [EC3]</p> <p>Participació en l'elaboració de balls i coreografies. [CAA3]</p> <p>Participació i respecte davant situacions que suposin comunicació corporal. [EC7]</p> <p>Participació en l'elaboració de dramatitzacions. [CAA1]</p>
	C		<p>Expressió d'emocions i sentiments a través del cos, el gest i el moviment. [EC3]</p> <p>Expressió d'emocions per mitjà del cos, el gest i el moviment. [CAA1]</p>	<p>Expressió i comunicació de sentiments i emocions individuals i compartides a través del cos, el gest i el moviment. [EC4]</p>

Conductes sòciomotrius: Joc i esport

Enunciacions reiteratives

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
JM	P	Experimentació dels diferents rols en el joc. [JC2]	Participació en diferents tipus de joc. [JC2]	Realització de jocs de diferents modalitats i de dificultat creixent. [JC2] Participació en la pràctica de jocs d'arreu del món. [JC9] Participació en jocs cooperatius i per a la pau. [JC11]
	C	Interacció oral en el desenvolupament dels jocs. [CAA4]	Execució i descobriment de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació, l'oposició i la cooperació/oposició amb relació a les regles del joc. [JC3] Interacció oral en [el] desenvolupament dels jocs i les activitats. [CAA4] Comprensió de les normes del joc. [JC6] Comprensió de les normes dels jocs. [CAA5]	Promoció de l'ús adequat de les estratègies bàsiques del joc relacionades amb la cooperació, l'oposició i la cooperació/oposició. [JC4] Elaboració i compliment d'un codi de joc net. [JC6]
DT	P			Pràctica d'habilitats bàsiques d'iniciació esportiva en situacions de joc. [JC3]

Continguts estructurals indefinits

Enunciacions reiteratives

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
?	P	<p>Experimentació de diferents formes i possibilitats del moviment. [HM1]</p> <p>Participació de forma activa i autònoma en la resolució de problemes motors senzills. [??] [HM2]</p>	<p>Pràctica d'activitats físiques elaborades. [??] [HM6]</p> <p>Elaboració d'un control motor i domini corporal. [??] [HM3]</p> <p>Adopció de mesures bàsiques de seguretat en la pràctica de l'activitat física. [AFS2]</p>	<p>Adquisició d'un control motor i corporal previ a l'acció. [??] [HM2]</p>
	C	<p>Respecte per les normes d'ús de materials i espais en la pràctica d'activitat física. [AFS4]</p>	<p>Utilització dels materials i els espais d'acord amb unes normes. [AFS2]</p> <p>Ús dels espais i materials d'acord amb unes normes. [CAA3]</p>	<p>Utilització de materials i espais, respectant les normes. [AFS4]</p>
			<p>Descobriments dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment. [??] [CIP1]</p> <p>Comprensió de les normes de les activitats. [CAA5]</p>	<p>Reconeixement dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment. [??] [CIP1]</p> <p>Identificació de les pràctiques poc saludables. [AFS2]</p> <p>Identificació de les pràctiques saludables. [CAA2]</p>

Continguts actitudinals de l'expressió corporal i del joc

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
EC	A	Desinhibició en l'exteriorització d'emocions i sentiments a través del cos, el gest i el moviment. [EC3] Experimentació del plaer que proporciona el treball d'expressió a través del propi cos. [EC4] Valoració i reconeixement de les diferències en la manera d'expressar-se. [EC6]	Valoració i apreciació de les diferents formes d'expressar-se. [EC7]	Valoració crítica dels usos expressius del cos. [EC6]
	S	Desinhibició en activitats comunicatives verbals i no verbals. [CAA5]		Valoració crítica dels usos comunicatius del cos. [EC6]
JM	S	Apreciació del joc com activitat comú a totes les cultures. [??] [JC1] Actuació amb comprensió i compliment de les normes del joc. [JC2] Valoració, reconeixement i respecte cap a les persones que participen en el joc. [JC3] Valoració del joc com a mitjà de relació amb els altres. [JC5]	Apreciació del joc com a element de la realitat social i cultural. [JC1] Acceptació i compliment de les normes del joc. [JC6] Reconeixement i valoració de les persones que participen en el joc. [JC5] Valoració del joc com a mitjà de relació. [JC8]	Consolidació del joc com a fenomen social i cultural. [JC1] Acceptació i respecte vers les normes i regles [del] joc. [JC5] Acceptació i respecte vers les persones que participen en el joc. [JC5] Valoració del joc com a mitjà de relació. [JC8]
	A	Confiança en les pròpies possibilitats i esforç personal en els jocs. [JC4] Valoració del joc com a mitjà de divertiment. [JC5]	Valoració de l'esforç en els jocs. [JC7] Valoració del joc com a mitjà de divertiment i d'ús del temps de lleure. [JC8] Actitud responsable en relació amb l'estratègia del joc. [??] [JC4]	Estimació de l'esforç personal i col·lectiu en els diferents tipus de joc al marge de les preferències i prejudicis. [JC7] Valoració del joc com a mitjà de divertiment i d'utilització satisfactori del temps de lleure. [JC8] Incorporació d'elements creatius en els jocs. [JC10]

Continguts actitudinals globals

Enunciacions reiteratives

		Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
AVN	A	Adquisició d'hàbits bàsics higiènics, alimentaris i posturals relacionats amb l'activitat física. [AFS2]	<p>Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres. [CIP7]</p> <p>Acceptació crítica de la pròpia realitat corporal i elaboració de l'autoimatge. [AFS1]</p>	<p>Valoració i acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres. [CIP9]</p>
			<p>Apreciació de l'esforç tant individual com col·lectiu en les activitats físiques. [HM7]</p> <p>Adquisició d'hàbits posturals i alimentaris saludables relacionats amb l'activitat física i la higiene corporal. [AFS1]</p> <p>Actitud favorable envers l'activitat física en relació amb la salut. [AFS4]</p>	<p>Valoració individual i col·lectiva del treball des del punt de vista motor. [??] [HM4]</p> <p>Adquisició dels hàbits de postura i alimentaris saludables i autonomia en la higiene personal. [AFS1]</p>
	S	<p>Valoració de la relació entre l'activitat física i la salut i benestar. [AFS3]</p> <p>Valoració de la relació entre activitat física i salut. [CAA2]</p> <p>Disposició a participar en activitats diverses acceptant l'existència de diferències en el nivell d'habilitat. [HM3]</p>	<p>Disposició a participar en activitats diverses, acceptant les diferències individuals en el nivell de l'habilitat. [HM5]</p>	<p>Valoració de l'activitat física per al manteniment i millora de la salut en el present i el futur. [AFS5]</p> <p>Disposició a participar en activitats diverses, acceptant l'existència de diferències en el nivell de l'habilitat. [HM5]</p>

Conclusions

El procés de síntesi que hem presentat en aquest article ha consistit en transferir les enunciacions curriculars inicials a dos tipus de matrius taxonòmiques:

➤ Per una banda, les enunciacions assimilables a continguts procedimentals i conceptuals adscribibles a una taxonomia estructural de la motricitat i que dins de la reforma de 2007 són agrupables en quatre categories:

Conductes psicomotrius

Capacitats motrius (habilitats motrius i qualitats físiques)

Conductes sòciomotrius: Expressió corporal

Conductes sòciomotrius: Joc i esport.

A les que hem afegit una matriu amb continguts procedimentals i conceptuals no definits estructuralment, a causa de tenir una enunciació genèrica.

➤ Per l'altra banda, les enunciacions assimilables a continguts actitudinals, de caire transversal, adscribibles a una esfera afectiva individual, o a una de social, han estat transferides a dues categories:

Continguts actitudinals de l'expressió corporal i del joc

Continguts actitudinals globals (resta de conductes i capacitats).

Un cop realitzat el procés, podem estudiar els altres dos factors d'anàlisi que varem definir en l'article inicial: l'eix de disciplinaritat i l'eix de continuïtat-discontinuitat.³ Durant el procés hem pogut a més identificar enunciacions reiteratives que eren amagades per la seva dispersió en blocs curriculars diferents.

Eix de disciplinaritat

Eix de continuïtat-discontinuitat

Enunciacions reiteratives

³ En un segon article hem estudiat l'eix d'estructuració inicial i el de concreció-abstracció [Galera Pérez, Antnio D. (2012). Anàlisi taxonòmica de dissenys curriculars (II)].

